

Kasvustot valmistuvat hitaasti puintikuntoon

Säiden lämpeneminen on nopeuttanut viljelykasvien kasvua ja kehitystä, mutta kasvukausi on edelleen 10-14 vuorokautta keskimääräisestä jäljessä suurimmassa osassa maata, paikoin myöhässä ollaan 3 viikkoa.

Puintikausi käynnistyi kumina- ja nurminadan siemenviljelyksillä pari viikkoa sitten. Rukiin puinnit käynnistyivät ensimmäisenä Uudellamaalla elokuun puolivälissä. Kevätviljojen puinnit ovat käynnistymässä laajemmin tämän ja ensi viikon aikana maan etelä- ja keskiosissa, mikäli säät pysyvät poutaisina. Tulevien viikkojen ajaksi toivotaan poutaista ja lämmintä säätä varmistamaan kasvustojen tuleentumista ja turvaamaan sadon laatua.

Elokuussa sadetta on saatu tavanomaista runsaammin Itä-Suomessa ja Pohjois-Pohjanmaalla. Tuuli ja sade ovat paikoitellen lakoonnuttaneet viljoja, mikä lisää laatuongelmia ja punahomeriskiä. Sateet hidastivat myös toisen säilörehusadon korjuuta.

Viljasadon korjuun ja säilönnän kaikki vaihtoehdot kannattaa punnita nyt tarkoin, sillä kasvustot ovat valmistumassa hitaasti puintikuntoon ja puintikosteudet ovat todennäköisesti jäämässä korkeiksi. Myöhään kylvetyt viljakasvustot, joiden valmistuminen tänä syksynä on epätodennäköistä tai se jäisi pitkälle lokakuuhun, kannattaa kotieläintiloilla korjata ajoissa kokoviljasäilörehuksi tai murskeviljaksi. Kasvintuotanto- ja kotieläintilojen välistä yhteistyötä kannattaa nyt myös haarukoida, jotta saadaan enemmän vaihtoehtoja viljasadon korjuuseen ja säilöntään.

Kumina lähes korjattu, viljojen puinnit vasta käynnistyneet

Etelä-Suomen kuminaviljelmillä puinnit alkoivat pari viikkoa sitten, ja noin 70-80 % on ehditty korjata. Maan keskiosissa kuminan korjuu alkoi viime viikolla ja Pohjanmaalla ne ovat alkamassa tällä viikolla. Kuminan kokonaissato arvioidaan keskimääräiseksi. Etelä-Suomen nurminadan siemenviljelyksillä puinnit käynnistyivät viime viikolla ja 20 % alasta on puitu. Timotein puintien odotetaan alkavan viikon kuluessa. Muualla maassa siemennurmien puinnit käynnistyvät tällä viikolla.

Rukiin puinnit käynnistyivät pari viikkoa sitten Uudellamaalla ja Etelä-Suomen rannikkoalueella viime viikolla. Uudellamaalla rukiista on puitu 40 %. Puintikosteudet ovat olleet 25-30 %. Muualla Etelä-Suomessa ja maan keskiosissa rukiin puinnit ovat käynnistymässä tämän ja ensi viikon aikana. Ensimmäisiä syysvehnäkasvustoja odotetaan päästävän puimaan tällä viikolla Etelä-Suomen rannikkoalueella sekä Uudellamaalla ja muualla maassa viikon kahden sisällä.

Rukiista ja syysvehnästä odotetaan keskimääräistä satoa suurimmassa osassa maata, mikäli sato päästään korjaamaan hyvissä oloissa. Etelä-Suomen rannikkoalueella ja Pohjois-Savossa rukiin sato arvioidaan määrältään välttäväksi, mutta Uudellamaalla hyväksi. Laadultaan tavanomaista heikommaksi sato arvioidaan

Etelä-Karjalassa ja Keski-Suomessa. Syysvehnän sadon määrä ja laatu arvioidaan tavanomaiseksi koko maassa. Ainoastaan Etelä-Karjalassa syysvehnän laatu arvioidaan välttäväksi.

Kevätviljojen puinnit ovat aivan alussa. Ne käynnistyivät elokuun puolivälissä Uudenmaan suotuisimmilla ohralohkoilla, jossa tällä hetkellä 40 % alasta on puitu, ja viime viikolla Etelä-Suomen rannikkoalueella, jossa 5 % alasta on saatu puitua. Puintikosteudet ovat olleet 20-25 %. Aikaisten monitahoisten ohrien puinti alkaa yleisimmin tämän ja ensi viikon aikana Pohjanmaata myöten. Myöhään, toukokuun lopulla kylvettyjen ohrien ennustetaan valmistuvan puintikuntoon Pohjanmaalla aikaisintaan syyskuun puolivälissä. Aikaisten kaurujen puinnin arvioidaan alkavan tällä viikolla Pohjanmaan rannikkoalueella ja viikon kuluessa Etelä-Suomessa. Maan keskiosissa kauran puinnin odotetaan alkavan vasta syyskuun puolivälin jälkeen. Pohjois-Suomessa kaurujen puinti on vaakalaudalla, sillä ennusteiden mukaan sato on valmistumassa puintikuntoon vasta lokakuussa. Aikaisin kylvettyjen kevätvehnän puintien odotetaan alkavan syyskuun puolivälissä Etelä-Suomessa ja syyskuun puolivälin jälkeen maan keskiosissa. Myöhään toukokuun puolivälin jälkeen kylvettyjen kevätvehkien valmistuminen puintikuntoon on epävarmaa koko maassa.

Kevätviljojen sato arvioidaan normaaliksi tai normaalia paremmaksi edellyttäen, että sadonkorjuukausi on poutainen ja lämmin jatkuen lokakuulle asti. Kevätvehnäsato arvioidaan hyväksi Hämeessä ja Kymenlaaksossa, mutta vain välttäväksi Pohjanmaan rannikkoalueella. Etelä-Karjalassa, Etelä-Savossa, Keski-Suomessa ja Pohjanmaan rannikkoalueella kevätvehnän laatu arvioidaan välttäväksi. Kymenlaaksossa ohra- ja kaurasato arvioidaan erinomaiseksi, mutta Etelä-Savossa ohrakasvustojen sato arvioidaan välttäväksi. Kaurasato arvioidaan hyväksi Hämeessä ja Pohjois-Pohjanmaalla.

Rypsin ja rapsin kehitys on ollut hidasta kesän viileydessä. On epävarmaa, ehtiikö myöhäisimpien kasvustojen sato valmistua syksyn kuluessa. Rypsikasvustojen satonäkymät vaihtelevat: Kymenlaaksossa sato arvioidaan hyväksi, mutta Etelä-Suomen rannikkoalueella, Keski-Suomessa ja Pohjanmaan rannikkoalueella välttäväksi. Sadon laatu vaihtelee välttävästä tyydyttävään. Rapsin sato arvioidaan tyydyttäväksi suurimmassa osassa maata, ainoastaan Pohjanmaan rannikkoalueella rapsisato on jäämässä tavanomaista pienemmäksi ja laadultaan heikommaksi.

Härkäpavun sato arvioidaan tyydyttäväksi useimmilla alueilla. Ainoastaan Kymenlaaksossa ja Pohjanmaan rannikkoalueella sato arvioidaan välttäväksi.

Puintien myöhästyminen pienentää syysviljelyalaa

Kevätviljojen puintien myöhästyminen on pienentämässä merkittävästi syysviljojen ja -öljykasvien kylvöalaja useimmilla alueilla. Ainoastaan Etelä-Pohjanmaalla on tehty syysöljykasvien kylvöt normaaliin tapaan. Etelä-Suomen rannikkoalueella aiotusta syysöljykasvialasta on kylvetty 80 %, Uudellamaalla 30 %. Rukiin kylvöt ovat Etelä-Pohjanmaalla pisimmällä, 25 % aiotusta alasta kylvetty. Muualla rukiin kylvöt eivät ole vielä alkaneet tai ovat aivan alussa. Syysvehnän kylvöjä on aloitettu vasta Etelä-Karjalassa.

Säilörehusato jäämässä tavanomaista pienemmäksi

Toisen säilörehusadon korjuu jatkuu vielä Kainuussa ja Lapissa. Kolmas säilörehusato arvioidaan korjattavan 20-30 %:lla Itä-Suomen tiloista, muualla kolmannen säilörehusadon korjuu on vähäisempää. Kesän viileydestä johtuen säilörehusadon kokonaismäärä on jäämässä 75-80 prosenttiin keskimääräisestä kokonaissadosta. Ainoastaan Pohjois-Savossa ja Etelä-Pohjanmaalla säilörehusato arvioidaan keskimääräiseksi tai hieman keskimääräistä paremmaksi. Säilörehun laatu arvioidaan tyydyttäväksi.

Laitumien kunto vaihtelee tiloittain. Runsassateisilla alueilla laitumet ovat kärsineet liiallisesta märkydestä ja tallausvaurioista. Tallausvaurioiden vähentämiseksi lehmiä on ruokittu sisällä parsinavetoissa. Vähäsateisimmilla alueilla laitumet ovat olleet hyvässä kasvussa elokuun lämpimien öiden ansiosta.

Siemenperunan nosto alkanut

Pitkään jatkunut viileys hidasti perunan kasvua ja kehitystä, eikä säiden lämpeneminen elokuussa ehtinyt korjata tilannetta. Kasvustojen kunto ja kehitysvaihe vaihtelevat suuresti tilalta toiselle. Ruttopaine on ollut kova, ja ruttoa ei ole täysin pystytty pitämään kurissa ruiskutusvälien venyessä vähänkin pidemmäksi. Viileä sää on kuitenkin hidastanut ruton leviämistä kasvustoissa.

Aikaisimmat perunalajikkeet ovat alkaneet tuleentua. Siemenperunan nostot ovat jo alkaneet hyvissä olosuhteissa Etelä-Karjalassa ja Pohjois-Pohjanmaalla. Satonäkymät ovat tyydyttävät, Etelä-Karjassa ja Pohjois-Pohjanmaalla hyvät. Tärkkelysperunan korjuu alkaa ensi viikolla perunan vastaanoton käynnistyessä. Varastoperunakasvustoissa kasvu on vielä kesken. Mikäli yöpakkaset eivät keskeytä kasvua ennenaikaisesti, on varastoperunan sadosta odotettavissa tyydyttävä. Etelä-Pohjanmaalla sunnuntain ja maanantain välisenä yönä halla vioitti perunakasvustoja kylmimmillä alueilla. Pohjanmaan rannikkoalueella ja Pohjois-Pohjanmaalla varastoperunan laatu arvioidaan hyväksi.

Sokerijuurikkaan satonäkymät ovat normaalit lukuun ottamatta Etelä-Suomen rannikkoaluetta, jossa sadon arvioidaan jäävän tavanomaista pienemmäksi.

Vadelmakausi jatkuu

Avomaan vadelman satokausi pääsi vauhtiin vasta elokuun puolivälin jälkeen. Satoa valmistuukin nyt selvästi normaalin vuoden vastaavaa ajankohtaa runsaammin. Kausihuoneissa viljeltyjen vadelmien juhannuksena alkanut satokausi jatkuu yhä. Pitkästä kukintajaksosta johtuen vadelman satokaudesta odotetaan pitkää, syyskuulle ulottuvaa, mikäli säät vain suosivat marjojen kypsymistä. Vadelman viljelijät toivovat lämpimiä ja ennen kaikkea kuivia poutasäitä, jolloin kypsyminen vauhdittuisi ja marjojen pilaantumisriski olisi pienempi. Myöhäisestä satokaudesta johtuen avomaan vadelman sadon arvioidaan kuitenkin jäävän keskinkertaiseksi.

Ensimmäiset kesäomenat ovat kypsyneet. Kesäomenien sato arvioidaan välttäväksi. Omenan

päätuotantoalueella Ahvenanmaalla syys- ja talviomenoiden satonäkymät arvioidaan hyväksi kastelluissa kasvustoissa.

Vihannesten kasvu ja sadon valmistuminen nopeutuivat elokuun aikana sään hieman lämmettyä. Kasvun nopeutuminen sotki kaalien ja salaattien sadonajoituksen aiheuttaen lyhytaikaisen ruuhkan markkinoilla, joka on nyt jo poistunut sään viilennyttyä. Tuorevihannesten valikoima on nyt laajimmillaan. Valmistuneen vihannessadon määrä ja laatu on ollut hyvä. Varastovihannesten kasvu on edelleen kaksi viikkoa jäljessä ja on siten kesken, joten tulevien viikkojen sääoloilla on ratkaiseva vaikutus sadon määrään ja laatuun.

Katsaus on laadittu ProAgria Keskusten antamien tietojen pohjalta. Lisätietoja antavat Terhi Taulavuori puh. 020 747 2475 ja peltoviljelyn osalta Sari Peltonen puh. 020 747 2477.

Lisätietoja maakunnallisesta tilanteesta myös paikallisilta ProAgria Keskuksilta.

ProAgria keskusten antamien tietojen pohjalta laaditut katsaukset ovat luettavissa myös osoitteessa www.proagria.fi.